

Notes:

- Please check whether you have got right question paper.
- All questions are compulsory.
- Figures to the right indicate full marks.
- Answer to both sections should be written in the same answer book.

Section I

Q.No.1 Define Marketing and explain the various concepts of marketing. **10**

OR

Q.No.1 What is Marketing Research? Explain its importance. **10**

Q.No.2 What is Consumer Behavior? Explain the factors affecting on consumer behaviour. **10**

OR

Q.No.2 What is Market Segmentation? Write the basis of market segmentation. **10**

Q.No.3 What is Product Mix? Explain Product Life Cycle in detail. **10**

OR

Q.No.3 Define Promotion Mix. What are the elements of Promotion Mix? **10**

Q.No.4 State the meaning of the Rural Marketing. Explain the measures of effective rural marketing.

OR

Q.No.4 What is Green Marketing? Write its importance. **10**

Q.No.5 Write the following short notes. **(Any Two)** **10**

1. Marketing Information System
2. Customer Relationship Management
3. Price Mix
4. Retail Marketing

OR

Q.No.5) Read the following case and answers the question. **10**

Study of consumer behaviour is essential due to growing Importance of the consumers in marketing. The consumer behaviour is the cornerstone of marketing strategy. Consumer is the focal point of all marketing activities. Naturally his behavior needs to be study clearly by the Marketing Managers.

Question-

Which are the features of consumer behavior that Marketing Managers need to be study?

Section II

Q.No.6 What is Human Resource Management? Explain the significance of HRM. **10**

OR

Q.No.6 Define Interview. What are the types of Interviews? **10**

Q.No.7 What is Human Resource Development? Explain the scope of HRD. **10**

OR

Q.No.7 What is Performance Appraisal? Explain its benefits . **10**

Q.No.8 What is Human Relations? State the Importance of Human Relationships Management. **10**

OR

Q.No.8 Define Motivation. Explain the factors of Motivation. **10**

Q.No.9 What is Human Resource Accounting? Explain the advantages & disadvantages Human Resource Accounting. **10**

OR

Q.No.9 What is Succession Planning? Explain the need of it. **10**

Q.No.10 Write the following short notes. (**Any two**) **10**

- 1) Job analysis
- 2) Leadership
- 3) Employee Morale
- 4) Team Building

OR

Q.No.10) Read the following case and answers the question. **10**

You are a Managing Director of Shubham Enterprises Ltd. Kolhapur. This year you have started a new branch at Poona. You are supposed to appoint a new Human Resource Manager for Poona Branch.

Question:

What qualities will you expect for the Human Resource Manager?

*****

मराठी रूपांतर

वेळ-३तास

गुण:१००

सूचना-

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- ३) दोन्ही विभागाची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहा.
- ४) मूळ इंग्रजी प्रश्न प्रमाण मानावेत.

प्रश्न१) विपणनाची व्याख्या लिहा आणि विपणनाच्या विविध संकल्पना स्पष्ट करा.

१०

किंवा

प्रश्न१) विपणन संशोधन म्हणजे काय? त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.

१०

प्रश्न२) ग्राहकवर्तन म्हणजे काय? ग्राहक वर्तनावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

१०

किंवा

प्रश्न२) बाजार विभाजन म्हणजे काय? बाजार विभाजनाचे आधार कोणते आहेत ते लिहा.

१०

प्रश्न३) वस्तू मिश्र म्हणजे काय? वस्तुजिवन चक्र सविस्तर पणे स्पष्ट करा.

१०

किंवा

प्रश्न३) वृद्धी मिश्रची व्याख्या लिहा. वृद्धी मिश्रचे घटक कोणते आहेत ते लिहा.

१०

प्रश्न४) ग्रामीण विपणन म्हणजे काय सांगा. परिणामकारक ग्रामीण विपणनाचे उपाय स्पष्ट करा.

१०

किंवा

प्रश्न४) हरीत विपणन म्हणजे काय? त्याचे महत्त्व लिहा.

१०

प्रश्न५) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

१०

- १) विपणन माहिती पद्धती
- २) ग्राहक नातेसंबंध व्यवस्थापन
- ३) किंमत मिश्र
- ४) किरकोळ विपणन

किंवा

प्रश्न.५)खालील व्यष्टीचे वाचन करून प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

१०

विपणन क्षेत्रात ग्राहकांचे महत्त्व वाढल्यामुळे ग्राहक वर्तनुकीचा अभ्यास आवश्यक आहे. ग्राहकवर्तन हे विपणन धोरणांचा कोणशिला आहे. ग्राहक हा सर्व विपणन उपक्रमांचा केंद्रबिंदू आहे. स्वाभाविकच त्याच्या वर्तनाचा, विपणन व्यवस्थापकाने योग्य अभ्यास करणे आवश्यक आहे.

प्रश्न-विपणन व्यवस्थापकाला ग्राहक वर्तनाची कोणती वैशिष्ट्ये अभ्यास करणे आवश्यक आहे?

विभाग २

प्रश्न६) मानवी संसाधन व्यवस्थापन म्हणजे काय? मानवी संसाधन व्यवस्थापनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

१०

किंवा

प्रश्न ६)मुलाखत या संज्ञेची व्याख्या लिहा. मुलाखतीचे प्रकार कोणते आहेत ?

१०

प्रश्न७) मानवी संसाधन विकास म्हणजे काय? मानवी संसाधन विकासाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

१०

किंवा

प्रश्न.७) कामगिरी मूल्यमापन म्हणजे काय? त्याचे फायदे स्पष्ट करा.

१०

प्रश्न८) मानवी संबंध म्हणजे काय? मानवी संबंधांचे महत्त्व विषद करा.

१०

किंवा

प्रश्न.८) अभिप्रेरणा या संज्ञेची व्याख्या द्या.अभिप्रेरणेवर परिणाम करणारे घटक लिहा.

१०

प्रश्न९) मनुष्यबळ लेखा म्हणजे काय? मनुष्यबळ लेखाचे फायदे – तोटे स्पष्ट करा.

१०

किंवा

प्रश्न९) वारसाहक्क नियोजन म्हणजे काय? वारसाहक्क नियोजनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

१०

प्रश्न१०) टीपा लिहा.(कोणत्याही दोन)

१०

१. नोकरी विश्लेषण
२. नेतृत्व
३. कर्मचारी मनोबल
४. टीम बिल्डींग (संघ बांधणी)

किंवा

प्रश्न१०) खालील व्यष्टीचे वाचन करून प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

शुभम एंटरप्राइज लिमिटेड कोल्हापुरचे तुम्ही व्यवस्थापकीय संचालक आहात. या वर्षी पुणे येथे तुम्ही तुमच्या व्यवसायाची नवीन शाखा सुरू केलेली आहे. तुम्हाला पुणा शाखेकरिता नवीन मानव संसाधन व्यवस्थापकाची नियुक्ती करणे अपेक्षित आहे. तेव्हा मानव संसाधन व्यवस्थापका करिता तुम्ही कोणत्या गुणांची अपेक्षा कराल?

१०

*****